

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 31. januar 2023
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Karl Krohn Schaldemose
Sagsnr.: 2023-0032/06-0186
Dok.: 2683490

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 til KOM (2022) 0500, som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 3. januar 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Søren Søndergaard (EL)

Peter Hummelgaard

/

Christian Fuglsang

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 til KOM (2022) 0500

”Ministeren bedes redegøre for status for opfølgning på Kommissionens fire anbefalinger til Danmark i rapport om retsstats-situationen 2022 (SWD (2022) 0504) om henholdsvis tilstrækkelige ressourcer til retssystemet, finansiering af politiske partier, reform af offentlighedsloven og lobbyvirksomhed "svingdørssituationer" for ministre”.

Svar:

1. Europa-Kommissionen udgiver årligt ”årsrapporten om retsstatsprincippet”, der beskriver udviklingen i overholdelsen af retsstatsprincippet i alle EU's medlemslande. Kommissionen fremsatte i forbindelse med landekapitlet om Danmark i rapporten fra 2022 følgende fire anbefalinger til Danmark:

- 1) at sikre tilstrækkelige menneskelige og økonomiske ressourcer til retssystemet i den næste flerårige budgetramme under hensyntagen til europæiske standarder om ressourcer til retssystemet
- 2) at vedtage ny lovgivning om finansiering af politiske partier med henblik på at håndtere spørgsmålet vedrørende flere og anonyme donationer og indføre sanktioner for overtrædelse af reglerne om rammerne for politiske partier
- 3) at indføre regler om ”svingdørssituationer” for ministre og om lobbyvirksomhed og sikre tilstrækkelig kontrol med indberetninger af aktiver, der indgives af personer i ledelsesfunktioner
- 4) at fortsætte processen med at reformere loven om offentlighed i forvaltningen med henblik på at styrke retten til aktindsigt, navnlig ved at begrænse begrundelserne for afslag på anmodninger om aktindsigt, under hensyntagen til europæiske standarder om adgang til officielle dokumenter.

I det følgende redegøres for regeringens opfølgning på de ovennævnte anbefalinger.

2. Justitsministeriet kan for så vidt angår den del af spørgsmålet, som vedrører anbefalingen om at sikre tilstrækkelige ressourcer til retssystemet i den næste flerårsaftale generelt oplyse, at domstolene er en grundpille i

retssamfundet og i velfærdsstaten. Det er afgørende for både forurettede og den tiltalte og for de borgere og virksomheder, som er parter i en retssag, at domstolene er velfungerende, upartiske og behandler sagerne inden for rimelig tid.

Sagsbehandlingstiderne er lige nu alt for høje. Det er mit indtryk, at der bredt i Folketinget er en erkendelse af, at den situation er uholdbar, og at der er behov for, at vi får taget grundlæggende fat om problemerne. Som påpeget i Kommissionens henstilling kræver det, at der ses på, om domstolene har de rette økonomiske rammer. Samtidig er der også behov for at se på, om der er strukturelle forenklingstiltag, der kan gennemføres for at lette presset på domstolene.

I lyset af størrelsen af domstolenes udfordringer mener jeg, at den kommende flerårsaftale bør fastlægges politisk. Det skal selvfølgelig ske i fuld respekt for domstolenes uafhængighed og på baggrund af et solidt fagligt beslutningsgrundlag.

Derfor har regeringen også nedsat et udvalg under ledelse af tidligere højesteretspræsident Thomas Rørdam, der skal foreslå konkrete tiltag med henblik på at lette presset i domstolene.

Min ambition er, at vi i de politiske drøftelser, bl.a. med input fra udvalget, fordomsfrit overvejer alle relevante greb for at nedbringe sagsbehandlingstiderne og komme til bunds i domstolenes udfordringer, således at der kan indgås en samlet aftale for domstolenes økonomi, der vil skulle træde i kraft senest 1. januar 2024.

3. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af den del af spørgsmålet, der vedrører anbefalingen om ny lovgivning om finansiering af politiske partier, indhentet bidrag fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der har oplyst følgende:

”Indenrigs- og Sundhedsministeriet arbejder i øjeblikket på et lovforslag om nye bundgrænser for offentlig partistøtte, der er foreslået af et bredt flertal i Folketingets Udvalg for Forretningsordren. Med lovforslaget foreslås desuden som noget nyt at indføre en hjemmel til at pålægge straf for manglende rettidig indlevering af partiregnskaber i overensstemmelse med anbefalingen om indførelse af sanktioner for overtrædelse af reglerne om partistøtte.

Det anses for uhensigtsmæssigt at have to sideløbende forløb på partistøtteområdet, hvorfor dette forslag, der er bredt forankret i Folketinget, er blevet prioriteret.

For så vidt angår Kommissionens anbefalinger om anonyme bidrag og den såkaldte selskabsfinte, vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet efter vedtagelsen af lovforslaget tage initiativ til politiske forhandlinger om reglerne om privat partistøtte med henblik på at regulere selskabsfinten.”

4. Justitsministeriet kan for så vidt angår den del af spørgsmålet, der vedrører anbefalingen om regler om ”svingdørssituationer” for ministre og om lobbyvirksomhed, oplyse, at der findes en række regler og retningslinjer, der har til formål generelt at varetage hensyn til åbenhed om ministres arbejde og hensyn til at imødegå bl.a. korrupsion og inhabilitet i den offentlige forvaltning.

Det drejer sig bl.a. om straffelovens § 144, hvoraf det fremgår, at personer i offentlig tjeneste eller hverv, herunder ministre, der uberettiget modtager, fordrer eller lader sig tilsige en gave eller anden fordel, kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år. Ministres modtagelse af gaver er i vist omfang også reguleret af almindelige forvaltningsretlige principper. Det følger i den forbindelse af praksis fra Folketingets Ombudsmand, at personer i offentlig tjeneste, herunder ministre, har pligt til at afslå begunstigelser, der efter deres art og/eller den sammenhæng, hvori de ydes, efter en generel bedømmelse kan være egnede til at skabe en begrundet eller ubegrundet tvivl om, at de vil varetage sagsbehandlingen på en upartisk måde.

Herudover følger det af forvaltningslovens § 27, at personer, der virker inden for den offentlige forvaltning, herunder ministre, har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger. Efter straffelovens § 152, stk. 1, kan den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, som den pågældende har fået kendskab til, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.

Af forvaltningslovens §§ 3-6 fremgår endvidere en række regler om inhabilitet. Det fremgår i den forbindelse af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, at den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse. Efter § 6, stk. 1, i samme lov skal den, der er bekendt med, at der for den pågældendes vedkommende

foreligger forhold, som er nævnt i § 3, stk. 1, snarest underrette sin foresatte herom, medmindre det er åbenbart, at forholdet er uden betydning.

Det følger desuden af § 8 i lov om vederlag og pension mv. for ministre, at besidder en minister ved sin tiltræden hverv i offentlige eller private virksomheders, foretagenders eller institutioners tjeneste, vil disse som udgangspunkt være at fratræde.

Der henvises også til bl.a., at ministre i forbindelse med deres tiltræden og derefter årligt udfylder et oplysningsskema om deres personlige interesser mv., herunder oplysninger om tidligere hverv. Siden 2009 har der tillige været en åbenhedsordning om ministres udgifter og aktiviteter. Åbenhedsordningen indebærer, at der inden for hvert enkelt ministerområde løbende offentliggøres en række oplysninger om vedkommende ministers udgifter og aktiviteter, herunder udgifter til rejser, modtagne gaver, repræsentationsudgifter mv.

Regeringen finder således – som den tidligere regering også tilkendegav over for EU-Kommissionen – at der i dansk ret er en passende beskyttelse mod korrupsion, inhabilitet mv., og at der ikke på det foreliggende grundlag er behov for at indføre yderligere regler på området.

5. Justitsministeriet kan for så vidt angår den del af spørgsmålet, der vedrører anbefalingen om at reformere offentlighedsloven, oplyse, at det er afgørende for regeringen, at arbejdet i regering og den offentlige forvaltning sker på en måde, som befolkningen kan have tillid til. Åbenhed og transparens er vigtige forudsætninger for befolkningens indsigt i og tillid til de politiske beslutningsprocesser og den offentlige forvaltning.

Det fremgår af regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark*, at regeringen vil tage initiativ til at nedsætte et sagkyndigt udvalg, der skal skabe grundlag for, at der kan fremsættes forslag til en ny offentlighedslov, som giver bedre mulighed for at få indsigt i de politiske beslutningsprocesser.